

MAKHOLMAN KYLÄSUUNNITELMA 2011 - 2016

Makholman kiinteistöyhdistys ry

Makholman kyläsuunnitelma

MAKHOLMAN KYLÄSUUNNITELMA

SISÄLTÖ

JOHDANTO	5
MAKHOLMAN HISTORIA	6
MAKHOLMA TÄNÄÄN	8
<i>SIJAINTI .....</i>	<i>8</i>
<i>ASUKKAAT JA YHDISTYSTOIMINTA.....</i>	<i>9</i>
<i>PALVELUT JA ELINKEINOT.....</i>	<i>9</i>
<i>MAKHOLMALAINEN IDYLLI.....</i>	<i>9</i>
KYLÄKYSelyn TULOKSET	10
MAKHOLMAN KEHITTÄMISAJATUKSIA VUOSILLE 2011 - 2016.....	11
<i>OODI MAKHOLMALLE.....</i>	<i>12</i>

KYLÄSUUNNITELMA

Johdanto

Makholman kyläsuunnitelman ajatuksena on toimia kylän käyntikorttina, olla esitteenä uusille asukkaille ja toimia kylän yhteisenä mielipiteenä.

Kyläsuunnitelmaa lähdettiin aktiivisesti tekemään syksyllä 2010. Vuosikokouksessa oli valittu kyläkyselytoimikunta, joka suoritti ensin kyläkyselyn ja myös purki sen. Suurempi kyläkokous oli marraskuussa, jossa käsiteltiin kyläkyselyn tuloksia. Kesän vuosikokoukseen mennessä oli historiikki ja kylän nykypäivän kuvaus kirjoitettu. Samassa kokouksessa käytiin läpi asioita, joihin kylä pyrkii vaikuttamaan viiden vuoden tähtämellä. Näistä palasista syntyi kyläämme pieni suunnitelma.

Kehittämisajatukset on ajateltu välille 2011-2016. Ajatuksenamme oli miettiä maltillisesti muutama asia, joita sitten todella yritämme kyläämme. Joihinkin asioihin on jo tartuttu ja samalla todettu, että lujasti saadaan tehdä töitä yhteisten päämäärien saavuttamiseksi.

Makholman historia

Ensimmäiset maininnat Makholmasta löytyvät vuodelta 1783 olevasta kartasta nimellä Mackholmen. Parikymmentä vuotta myöhemmin, 1800-luvun alkupuolella, Makholma sai ensimmäiset asukkaansa. Asutus lisääntyi 1800-luvun loppuun mennessä nopeasti ja esimerkiksi vuonna 1920 Makholmassa oli asukkaita jo reilu 100.

Kalastus ja maanviljely olivat pitkään makholmalaisten tärkeimmät elinkeinot. Kalaa pyydettiin omiin tarpeisiin sekä myytäväksi torilla. Torilla myytiin myös muita oman tilan tuotteita, esimerkiksi kananmunia. Vuosien mittaan maatalouden ja kalastuksen osuus elannon hankimisessa väheni ja työtä alettiin hakea kaupungista. Ammattimainen kalastus on Makholmasta jo loppunut mutta yhä vielä voi rannasta aamuvarhaisella tavata kalastusreissulta palaavan kalamiehen.

1900-luvun puolivälissä elettiin vilkasta aikaa Makholman seudulla. Huvila-asutus alkoi lisääntyä ja vuonna 1946 syttyi Makholmassa ensimmäinen sähkölamppu. Kylällä toimi myös kauppa ja linja-auto alkoi liikennöimään vuonna 1952. Vuonna 1959 valmistui tie Makholmasta Preiviikiin.

1970-luvulla alkoi kylätoiminta nostaa päätään ja 1970-luvun lopulla Makholmaan perustettiin

kiinteistöyhdistys. Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena oli ajaa kylän etua ja siinä onnistuttiinkin hyvin, sillä yhdistyksen ansiosta kylälle saatiin mm. katuvalot, puhelinkoppi, paperinkeräyslaatikot ja vuonna 1993 kunnallinen vesijohto Preiviikistä Makholmaan. Lisäksi kiinteistöyhdistyksen tuella on kunnostettu kalarantaa, hankittu bussipysäkille pyörätelineet sekä bussikatot.

Kiinteistöyhdistyksen ohella myös muunlainen kylätoiminta on ollut 1970-luvulta lähtien vireää. 1978 alkoi partiotoiminta, lippukuntana Porin Nuotiopojat. Partiotoiminta tarjosi monenlaista puuhaa ja toimintaa kylän nuorille, heidän vanhemmilleen ja koko kyläyhteisölle. Partiossa oli mukana kaksi tyttövartiota ja yksi poikavartio. Partiotoiminta jatkui aina 1980-luvun lopulle saakka.

Partiotoiminnan lisäksi Makholmaan perustettiin 1970-luvun lopulla myös huvitoimikunta, jonka tarkoituksena oli järjestää kyläläisille monipuolista yhdessä olemista joulujuhlista yhteisiin teatterimatkoihin ja jokakesäisiin suviseuroihin. Suuren suosion saavuttivat erityisesti juhannuksena kalarannassa järjestetyt juhannusjuhlat, joissa tanssittiin, esitettiin teatterinäytelmiä, pidettiin missikisoja ym. Myös huvitoimikunnan järjestämät joulujuhlat näytelmiineen ja herkullisine jouluruokineen ovat aina olleet kyläläisten ja kiinteistöyhdistyksen jäsenten suosiossa. Huvitoimikunta on edelleen voimissaan ja järjestää kyläläisiä yhdistäviä tapahtumia ja tempauksia.

2000-lukua lähestyttäessä kylän elinvoima säilyi ennallaan mutta julkiset palvelut alkoivat vähentyä. Kirjastoauto lopetti viikoittaiset vierailut tallinpäässä ja linja-autovuoroja on karsittu vuosi vuodelta. Makholman väkiluku on kuitenkin sitkeästi pysynyt 100 hengen tuntumassa ja uusia kyläläisiä on syntynyt viime vuosina ilahduttavasti lisää.

Lähteet: Sarka, Satakunnan Museon vuosikirja 1998. Toim. Leena Sammallahti ja Sirkka-Liisa Hakala

Makholman kylä. Kirj. Jukka Willman

Makholma tänään

SIJAINTI

Makholma on kylä, joka ei ole olemassa, mutta joka kuitenkin on olemassa.

Makholma sijaitsee aavan Selkämeren rannalla.

Se muodostuu kolmen kylän Preiviikin, Viasveden ja Kuuminaisten kohtauspisteestä.

Maarekisteriin sitä ei ole virallisesti merkitty, mutta merenkulun- ja maakartoissa Makholma on näkyvässä.

Ensimmäinen merkintä on 1783 nimellä Mackholmen.

Siis ollako vai eikö olla!

Makholma on meren rannalle muodostunut viihtyisä ja rauhallinen kylä. Kylä sijaitsee 18 km:n etäisyydellä Porin keskustasta, kaupungin länsilaidalla. Naapurikyläiä ovat Viasvesi, Kuuminaisen ja Preiviiki.

ASUKKAAT JA YHDISTYSTOIMINTA

Kylälle on merenranta-alueiden tapaan tyypillistä sen asukasmäärän kasvaminen kesäaikana. Vakituksia talouksia Makholmassa on n. 44 ja kesäasuntoja n. 62.

Makholmassa toimii Makholman kiinteistöyhdistys ry. ja Kalarantayhdistys ry. Kiinteistöyhdistyksen alaisena toimii huvitoimikunta. Huvitoimikunta järjestää juhlia, retkiä ja tapahtumia jäsenilleen. Yhdistys avasi kylälle omat kotisivunsa tammikuussa 2011. Niihin voi tutustua osoitteessa www.makholma.fi.

Kylälle tulee kaupungin vesi. Makholmaan on perustettu vesiosuuskuntia, -yhtymiä ja yksityisiä liittymiä.

PALVELUT JA ELINKEINOT

Koska kylä on pieni, sen palvelut ja harrastusmahdollisuudet ovat vähäiset. Linja-autoliikenne toimii, mutta varsinkin viikonloppuihin ja iltoihin toivotaan lisävuoroja. Kauppa-auto käy kaksi kertaa viikossa. Myös jäätelöauto vierailee kylässä. Kirjastoauto lopetti vähäisen kävijämäärän vuoksi.

Elinkeinoina entisaikaan oli paljon kalastusta ja maanviljelyä. Nyt kalassa käydään lähinnä harrastusmielessä. Työssä käydään suurimmaksi osaksi kylän ulkopuolella. Kylässä toimii muutama yksityisyrittäjä.

MAKHOLMALAINEN IDYLLI

Parasta Makholmassa on luonto. Puhdas, raikas, merellinen maalaismiljöö vie sydämen mukanaan. Rantasuulit meren rannassa alkuperäisessä muodossaan ilmentävät aivan omaa maailmaansa. Rannalta näkee mm. Säpin kauniin majakkasaaren, jonne Makholmasta on matkaa n. 12km.

Maamerkinä mainittakoon Kivinavetta ja sen läheisyydessä oleva vanha mänty. Kivinavetta on oikeastaan kylän "city". Siinä on kylän ilmoitustaulu, linja-autopysäkki ja kauppa-auton pysähdyspaikka.

Rakennuksissa näkyvät kaikki aikakaudet 1800-luvulta aina nykypäivään.

Erilainen talkootoiminta on ominaista kylälle. Töitä tehdään yhteisten päämäärien hyväksi.

Kyläkyselyn tulokset

Kylässämme toteutettiin kyläkysely syyskuussa 2010. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää yleispiirteisesti kylän tilannetta ja kysyä kyläläisten toiveita kehitettävistä asioista. Kyselyitä lähetettiin 100kpl ja niitä palautettiin 45kpl eli vastausprosentti oli melko hyvä.

Kylä on melko tyytyväinen omaan rauhaansa ja haluaa säilyä samanlaisena. Parannuksia toki toivottiin, mutta maltilla.

Kyselyssä esiin tulleita kylän vahvuuksia:

- asukkaat itsessään muodostavat voimakkaan kyläyhteisön värikkäine persoonineen
- kaunis luonto, marja- ja sienimetsineen
- meri mahdollistaa veneilyn, kalastuksen, vesiturheilun ja talvella hiihdon
- puhdas ilma ja hyvä kaupungin juomavesi
- hyvä sijainti; lyhyt matka kaupunkiin, mutta tarpeeksi kaukana siitä
- hyvä tie
- vireä kiinteistöyhdistys ja huvitoimikunta, jonka myötä kylällä on kivoja tapahtumia
- talkoohenkisyys
- rauhallinen kylä

Kyselyssä esiin tulleita kehitettäviä asioita:

- teiden valaistus
- kulkuyhteys kaupunkiin paremmaksi iltaisin ja viikonloppuisin
- pääväylän liikennenopeudet kuriin
- teiden kunnan ylläpito talvisin paremmaksi
- jätteiden lajittelupisteen rakentaminen
- uimarannan kunto paremmaksi
- epäselvyydet venepaikkojen suhteen kuntoon
- rannan wc:n uusiminen ja pukukopin tekeminen

Kyselyssä esiin tulleita toiveita:

- hiekoituslaatikoita teiden varsiin
- jätevesikartoitus ja -suunnitelma
- postilaatikko takaisin Kivinavetalle
- yhteiskäyttöön kyläläisille venelaituri

- rantaan grillaus-/istuskelupaikka
- kunnossapidetyt lenkkeilypolut
- uusien asukkaiden huomioiminen
- vanhojen rakennusten säilyttäminen ja korjaus/entisöinti
- yhteistyö lähikylien kesken
- kyläkauppa
- kesäasukkaille vesiposti ja jätteiden keruupaikka.

Makholman kehittämisajatuksia vuosille 2011 - 2016

Kaikkien kyläläisten yksimielinen ajatus on kylän rauhallisuuden säilyttäminen. Säännöt ja niiden noudattaminen takaavat turvallisuutta, johon pyrimme. Kiinteistöyhdistys onkin kesän 2011 aikana uudistanut sääntönsä uuden yhdistyslainsäädännön mukaiseksi.

Makholman väestön viihtyvyys on tärkeä asia. Pyrimme edelleen järjestämään retkiä, teatterimatkoja ja erilaisia tapahtumia väen virkistämiseksi ja yhteenkuuluvuuden tunteen aikaansaamiseksi.

Tavoitteenamme on saada säilymään ne vähäiset palvelut, joita kylällämme jo on. Kauppa-auton käyminen kaksi kertaa viikossa kylässämme on varsinkin autottomille asukkaille tärkeä asia. Liikennevuorojen vähäisyyteen viikonloppuisin ja iltaisin emme pysty vaikuttamaan, koska käyttäjiä on niin vähän. Jopa kutsuliikennevuoro ei käyttäjien vähäisyyden vuoksi toimi kylällämme, vaikka sitä on toivottu.

Turvallisuuden ja viihtyvyyden kannalta lisävalaistuksen saaminen olisi kylällemme välttämätön asia. Valaistusasia onkin suurin kehittämishanke, johon aiomme ryhtyä lähiaikoina.

Makholman tien nopeusrajoitusta on toivottu alennettavan ja sen asian suhteen on toimittu. Saimme asiasta kieltävän vastauksen.

Tienhoitokuntien perustaminen alkaa olla ajankohtainen asia. Niiden perustamiseen tarvitaan tietoa ja mahdollisesti vastuuhenkilöt, jotka asian ottavat hoitaakseen.

Hiekoituslaatikoita yksityisteiden varteen on toivottu ja se lienee asia, joka on mahdollista hoitaa lähiaikoina.

Kierrätyspistettä on kovasti toivottu. Ongelmana onkin sen sijoituspaikka. Jos siihen löytyy yksimielinen ratkaisu, voidaan tätäkin asiaa lähteä virittelemään.

Makholmasta on tehty erinäisiä historiikkejä. Kylämme kokee tärkeänä historian tietämyksen säilymisen sukupolvelta toiselle. Toiveena olisikin, että järjestettäisiin esim. tapahtumia, joissa kylän vanhimmat siirtäisivät perinnetietoutta nuoremmille polville.

Näin pienelle kylälle tässäkin on aika tuhti kehittämisspaketti. Kyläkyselyn suorittaminen ehkä pienimuotoisemman kaavakkeen voimin on tulevaisuudessa kannattava asia. On mielenkiintoista kerätä palautetta asioista, joita kyläämme on näinä vuosina 2011 - 2016 kenties saatu.

OODI MAKHOLMALLE

*Kylä pienoinen rannalla Viasveden lahden
nimen Makholma saanut on,
takaan sadan vuoden tai kahden.*

*Sun väkes kaskensa poltti
ja peltonsa kuokki.
Oli sato runsas tai niukka
sillä äidit sun lapsesi ruokki.*

*Jos maasi on karu ja peltosi köyhä,
niin rantas on kauniit ja meresi rikas.
Tämä meri sun väelles elannon antoi
josta nöyrimmän kiitoksen se luojalle kantoi.*

*Minä seisoin kivellä rantas ja katselin länteen päin.
Meres suuren, Rähvät ja Säpin minä silloin näin.
Tämän meresi aalloilla miestesi paatit sousi.
Saalis pieni tai suuri, työstä miestesi rantaan nousi.*

*Olin seisonut rannalla kauan.
Jo aurinko länteen laski ja päivä merehen painui.
Oli hiljaista niin ja lokit louhilla nukkui.
Minä kuulin kuinka sun leppälehdöissä juhannuskäki kukkui.
Kotiin kun kuljin,
tämän kaiken kauniin sisälle sieluuni suljin.
Jos oikea laulaja oisin,
tämän muistokses Makholma laulaa mä voisin.*

Kirjoittanut, Jukka Willman
